

Застосування дьогтю березового у медичній практиці

Кассай А.О., Орловецька Н.Ф.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

ninelorlv@gmail.com

Користь березового дьогтю відома з найдавніших часів. Березовий дьоготь – природна речовина, яку отримують сухою перегонкою береста – частини верхньої молоді кори дерева, яка являє собою масляниста рідина зі специфічним запахом темного кольору. У склад дьогтя входить більше 10000 корисних компонентів, в тому числі крезולי та фітонціди, бензол, толуол, ксилол, органічені кислоти, смоли, антисептик фенол та гваякол.

Аналіз літературних джерел показав, що на основі березового дьогтю розроблені, виробляються і успішно застосовуються мазі Конькова, Вишневського, Вількінсона та інші лікарські препарати, що мають такі клінічні ефекти як дезінфікуючий, подразнювальний, кератолітичний, протизапальний, ранозагоювальний, протисвербіжний та інсектицидний.

Цей засіб використовується для лікування різних захворювань внутрішніх органів. В наші дні він широко використовується як чудовий косметичний лікарський засіб, і як унікальний засіб для догляду за шкірою і волоссям. Препарати, виготовлені на основі березового дьогтю, ефективні проти вугрів, лупи, свербіння і жирної себореї волосистої частини голови. Сірчано-дігтярне мило корисне в лікуванні паразитарних і грибкових захворювань шкіри, екземи, лускатого лишая. Також березовий дьоготь сприяє регенерації верхнього шару шкіри – епідермісу, покращує кровопостачання тканин і прискорює зроговіння клітин.

У дерматології дьоготь застосовується в складі мазей, паст, лініментів, суспензій, спиртових розчинів виготовлених *ex tempore* і в чистому вигляді. У композиціях додатково використовуються нафталанська нафта, саліцилова і борна кислоти, сірка. Застосовується березовий дьоготь для лікування шкірних захворювань: хронічної екземи, трихофітії гладкої шкіри, сикозу, корости, фолікулітів, дерматитів. Хороший ефект спостерігається при застосуванні дьогтю при псоріазі. Дослідники вважають, що при псоріазі волосистої частини голови дьоготь дає кращий ефект, ніж гормональні препарати, а потенційна небезпека побічних ефектів від дьогтю менше, ніж від застосування місцевих кортикостероїдів. Дьоготь застосовується при нежиті, бронхітах, їм лікують рани, хворі суглоби. При туберкульозі, емфіземі легенів п'ють дьоготь, приготований на молоці. Він знаходить своє застосування при лікуванні фурункульозу, карбункульозу, паразитарних уражень і всіляких інфекцій в організмі. Дітям для усунення будь-якої глистової інвазії також прописують березовий дьоготь. Таким чином, актуальним завданням сучасної фармацевтичної науки є створення нових лікарських препаратів і вивчення високоефективних лікарських препаратів на основі дьогтю березового.